

TJITSKE JANSEN

Wilde ogen

Agnes Varda, 89 jaar, in bezit van wandelstok en bloempotkapsel, kreeg als eerste vrouwelijke regisseur een ere-Oscar voor haar laatste film: *Visages Villages* (Gezichten Dorpen). Ze gaf geen traditioneel dankwoord. Ze maakte een dansje over het podium met Angelina Jolie, die haar de prijs uitreikte.

Ik dacht aan de vriend die mij ooit op het werk van Varda wees. Kijkend naar de op het podium zwierende regisseuse, realiseerde ik me hoe logisch het is dat ik uitgeroemd door hem, Hans Lemmerman, ermee kennis maakte. In *Visages Villages* reizen Varda en een 34-jarige fotograaf door het Franse achterland. Ze filmen en fotograferen vergeten mensen: een serveerster, postbode, fabrieksarbeiders, vrouwen van dokwerkers.

Onder de noemer Het Wilde Oog (hoofdkwartier in Amersfoort) doen Lemmerman en zijn partner in crime, Inge van Run, iets soortgelijks. Al zeventien jaar reizen ze door Nederland met drie Spakenburgse dames in klederdracht. Dit drietal speelt de hoofdrol in de meeste van hun foto's, korte films, voorstellingen, performances. Waarin werel-

den die meestal strikt gescheiden blijven, samenkomen. Bijvoorbeeld de dames en de robuuste kunst van kunstenaars als Armando, Beuys, Kounellis. Of de dames bij strakke moderne architectuur als Het Eemhuis en De Uithof in Utrecht. Hun werk is een wonderlijke, prachtige mix. Theatraal, sprookjesachtig, monumentaal, mystiek, documentair.

Bijna alle initiatieven rond klederdracht draagsters zijn folkloristisch: in een haven, naast een molen, bij een ouderwetse kindervagen. Clichés die je laten kijken naar wat eigenlijk al voorbij is. Ze lijken deze vrouwen zichtbaar te maken, maar doen in feite het tegendeel. Het gaat nooit om hun eigen verbeelding, innerlijke wereld, ontwikkeling. Deze vrouwen dragen hun geschiedenis letterlijk met zich mee. Daar wordt aan voorbij gegaan. Ze fungeren als mooi plaatje.

De rol die Corrie, Wijmpje en Hendrikje Koelewijn spelen in het werk van Het Wilde Oog, gaat dieper en is rijker. Deze vrouwen zijn meer dan wat u denkt dat ze zijn. Zoals Agnes Varda al decennialang codes doorbreekt, maken ook de Wilde Ogers, al jarenlang en steeds opnieuw beleefbaar dat jong zijn niet van leeftijd afhangt, maar van wakker zijn en werkelijke aandacht. Tot 15 januari zijn er in de Stationshuiskamer in Baarn vijf van hun foto's te zien. De film van Varda draait nog tot en met woensdag in De Lieve Vrouw.

Deze vrouwen zijn meer dan wat u denkt dat ze zijn

▲ De sleuteloverdracht van de gedeputeerden Mirjam Maas en Saskia van Dokkum (r). FOTO ANGELIEK DE JONGE

'Vliegbasis is w... wollen deken v...

'Stomme boswachter!' Dat hoort Martijn Bergen wel eens zeggen als hij in maart de landingsbaan van de voormalige vliegbasis Soesterberg afsluit voor fietsers en wandelaars.

**Piet van Dijk
Soesterberg**

De boswachter van Park Vliegbasis Soesterberg doet dat namens het Utrechts Landschap om de veldleeuwrik te beschermen. Die broedt langs de bermen van de hoofdlandingsbaan en wenst tot 15 augustus niet te worden gestoord. „Wij zijn geen vijand van de mens, maar vriend van de natuur”, zei hij gisteren na de officiële overdracht van de vliegbasis van de provincie aan het Utrechts Landschap. Dat gebeurde in vliegtuigshelter 611 (een shelter is een versterkte hangar), ook wel de 'cultuursshelter' genoemd.

De sluiting van de landingsbaan in het broedseizoen blijft wel een van de gevoeligste onderwerpen; juist omdat het fietsen, wandelen

of skaten over de landin een van de grootste attracties van de vliegbasis.

Met de verkoop aan het Utrechts Landschap geeft de provincie een boodschap aan het publiek dat de natuur voorop staat. De gedeputeerde Mirjam Maas noemde de bijna mystieke sluiting van de vliegbasis een van de grootste attracties. „De vliegbasis wordt een warme wollen deken van

Op de vliegbasis geen bierlokaal of 'huis van ontucht toegestaan

–Passage uit koopcontract

zei ze. Ook in een gepresenteerd filmpje met de Utrechtse Ingmar Heytze, die de vliegbasis als stilteplek een mooie attractie vindt van het drukke leven, werd dat nog eens duidelijk: de vliegbasis is nie-

